

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи і міжнародної діяльності
Карпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Лілія ТУРОВСЬКА

27 01 2026 р.

ВИТЯГ

з протоколу № 6 від 22 січня 2026 р. засідання фахового семінару
факультету управління Карпатського національного університету
імені Василя Стефаника.

ПРИСУТНІ:

Дерев'янка Сергій Миронович – доктор політичних наук, професор,
професор кафедри політичних наук – голова семінару;

Драбчук Наталія Юріївна – доктор філософії (економіка), асистент
кафедри публічного управління та адміністрування – секретар семінару;

Сурай Інна Геннадіївна – доктор наук з державного управління, професор,
професор кафедри публічного управління та адміністрування – гарант ОНП
«Публічне управління та адміністрування», науковий керівник;

Якубів Валентина Михайлівна – доктор економічних наук, професор,
ректор Університету, професор кафедри публічного управління та
адміністрування – член семінару;

П'ятничук Ірина Дмитрівна – кандидат економічних наук, доцент, декан
факультету управління – член семінару;

Жук Ольга Іванівна – кандидат економічних наук, доцент, завідувач
кафедри публічного управління та адміністрування – член семінару;

Дегтяр Олег Андрійович – доктор наук з державного управління,
професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування – член
семінару;

Нагорняк Михайло Миколайович – доктор політичних наук, професор,
професор кафедри міжнародних відносин – член семінару;

Кафка Софія Михайлівна – доктор економічних наук, професор, професор
кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування – член семінару;

Малишівський Тарас Володимирович – доктор філософії (публічне
управління та адміністрування), викладач кафедри менеджменту та бізнес-
адміністрування – член семінару;

Хом'як Іван Васильович – доктор філософії (публічне управління та
адміністрування), асистент кафедри публічного управління та адміністрування
– член семінару;

Гой Наталія Василівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент
кафедри публічного управління та адміністрування – член семінару.

З присутніх – 6 докторів наук та 3 кандидати наук, 3 доктори філософії – фахівці за профілем представленої дисертації.

Головуючий на фаховому семінарі – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук Дерев'янка С.М.

СЛУХАЛИ:

1. Результати дисертаційного дослідження Попова Олександра Павловича, аспіранта 4 року денної контрактної форми навчання за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» на тему «Механізми цифрової взаємодії органів публічної влади в умовах розвитку електронного урядування», поданого на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Тему дисертаційної роботи «Механізми цифрової взаємодії органів публічної влади в умовах розвитку електронного урядування» затверджено на засіданні Вченої ради Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 7 від 31 вересня 2022 р.

Науковий керівник – доктор наук з державного управління, професор Сурай Інна Геннадіївна.

2. Виступ здобувача Попова Олександра Павловича:

Україна, визначивши європейський вектор свого цивілізаційного та інституційного розвитку, стратегічно пов'язує національну траєкторію розвитку електронного урядування та технологічних змін з інтеграцією у спільний цифровий простір Європейського Союзу.

Цілком очевидно, що для України розвиток механізмів цифрової взаємодії органів публічної влади є визначальним чинником модернізації національної системи електронного урядування. Саме від якості організації міжвідомчого обміну даними, узгодженості цифрових платформ, стандартизації процедур та рівня інституційної координації залежить результативність діяльності органів публічної влади та рівень довіри громадян до держави. Цифрова взаємодія сьогодні постає не лише як технологічна категорія, а як комплексний управлінський інструмент, що дозволяє переосмислити парадигму публічного управління, спрямувавши її на принципи відкритості, підзвітності та інклюзивності.

Сучасний стан цифрової трансформації в Україні характеризується суперечливими тенденціями. З одного боку, суспільство дедалі більше потребує швидких, зручних та стандартизованих адміністративних послуг, інтегрованих у єдиний цифровий простір, з іншого - у національній практиці залишаються проблеми цифрової фрагментації, низького рівня інтероперабельності інформаційних систем, дублювання функцій у правовому полі, а також обмеженої кадрової та інституційної спроможності органів публічної влади. Такі дисбаланси істотно ускладнюють побудову цілісної цифрової архітектури електронного урядування та створюють бар'єри для інтеграції України в

європейський цифровий простір.

Відтак, удосконалення механізмів цифрової взаємодії постає як першочергове завдання державної політики у сфері електронного урядування. Йдеться не лише про забезпечення технічної сумісності інформаційних систем, але й про розробку інституційно сталих та нормативно врегульованих механізмів, здатних гарантувати прозорий, безпечний і безперервний міжвідомчий обмін даними.

Важливо наголосити, що сучасна цифрова взаємодія органів публічної влади має орієнтуватися на глобально усталені управлінські парадигми: data-driven governance (управління на основі даних), citizen-centric governance (людиноцентричне управління) та resilient governance (стійке управління). Особливого значення набуває імплементація положень Акта про інтероперабельну Європу (2023), що передбачає створення постійного координаційного органу: Ради з питань інтероперабельної Європи (Interoperable Europe Board), наділеного повноваженнями з розробки єдиних стандартів цифрової взаємодії та поширення кращих практик між країнами-членами ЄС. Для України адаптація цих положень відкриває можливість подолати нормативно-правову та технологічну фрагментарність, сформуванню комплексну систему управління міжвідомчим обміном даними та інтегрувати національну архітектуру електронного урядування в сучасне європейське цифрове середовище.

Об'єктом дослідження є функціонування органів публічної влади в умовах електронного урядування

Предметом дослідження є механізми цифрової взаємодії органів публічної влади в умовах розвитку електронного урядування.

Метою дослідження є теоретико-методологічне обґрунтування механізмів цифрової взаємодії органів публічної влади та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення їх функціонування в умовах розвитку електронного урядування.

Для досягнення зазначеної мети поставлено такі *завдання*:

- дослідити дискурсне поле проблем цифрової взаємодії суб'єктів публічного управління в умовах розвитку електронного урядування;
- уточнити категоріально-понятійний апарат дослідження, визначити взаємозв'язок між суміжними термінами;
- з'ясувати стан та особливості механізмів цифрової взаємодії та інтероперабельності інформаційних систем органів публічної влади в Україні та світі;
- проаналізувати безпекові виклики та можливості цифрової взаємодії у системі органів публічної влади в Україні;
- обґрунтувати практико-орієнтовані пропозиції щодо запровадження інтероперабельності інформаційних систем органів публічної влади як чинника удосконалення механізмів цифрової взаємодії;
- розробити комплексну оцінювальну методику функціонування механізмів цифрової взаємодії органів публічної влади, яка підкреслить інтеграцію інструментів контролю, оцінки та організаційно-технічного забезпечення цифрових процесів;

– сформулювати комплекс рекомендацій щодо пріоритетних напрямів удосконалення механізмів цифрової взаємодії органів публічної влади в умовах розвитку електронного урядування.

У першому розділі даного дослідження проаналізовано терміни і поняття «електронне урядування», «цифрова взаємодія органів публічної влади», «інформаційні системи». Наведено ключові підходи інформаційних платформ та міжнародних організацій до визначення поняття «електронне урядування». З'ясовано, що термін «електронне урядування» був вперше введений в 1993 році в Національному огляді ефективності США, термін «електронний уряд» набув поширення приблизно в 1997 році. Електронне урядування продовжує привертати увагу світової спільноти завдяки своїй здатності робити уряди більш ефективними та результативними, а отже, трансформувати відносини з громадянами, бізнесом та державними установами.

Встановлено, що визначення поняття цифрової взаємодії пов'язується із конкретним аспектом або сферою публічного управління. Обґрунтовано, що термін «цифрова взаємодія органів публічної влади» поки що не знайшов узгодженого наукового тлумачення, продовжує аналізуватись у наукових колах. Проведений аналіз дозволив виявити проблеми, що потребують здійснення подальших наукових розвідок та дискусій, а також узгодження та законодавчого закріплення певних понять, зокрема, терміну «цифрова взаємодія органів публічної влади».

Систематизовано основні підходи до визначення поняття «інформаційні системи», «інтероперабельність», інших суміжних термінів. Обґрунтовано, що інформаційна система - це набір комп'ютеризованих компонентів, які використовуються для збору, створення та зберігання даних, які використовуються для обробки, аналізу та розповсюдження для прийняття управлінських рішень. Зазвичай він містить основні складові: апаратні компоненти, програмні компоненти, безпосередні дані, користувачі системи та процедури роботи даними.

Доведено, що процеси інформаційного обміну є надзвичайно важливими, оскільки вони об'єднують цю систему як організовану сукупність елементів та інтегрують її можливості. Наголошено на необхідності створення ефективних механізмів інтеграції комунікативних зусиль влади і суспільства у вирішенні спільних проблем.

Досліджено історичні витоки розвитку інформаційних систем, що становить теоретичне підґрунтя у виробленні державної політики цифрового розвитку та удосконалення електронного урядування. З'ясовано, що історичний відрізок розвитку інформаційних систем обчислюється останніми шістьма десятиліттями. Під час Другої світової війни відбувся перший стрибок у дослідженнях, які сприяли зростанню економіки, коли промисловість багатьох країн перетворилася на ефективну військову машину. Цей період ознаменований народженням перших комп'ютерів (так званих машин Т'юрінга), які були великими, незручними та малопотужними. Однак такі перші комп'ютери дали фахівцям можливості для розробки більших і складніших систем, які отримали назву інформаційних систем. Досліджено період розробки у 1989 році World Wide Web, коли HTML-протокол відкрив

нову еру технологічного розвитку.

Обґрунтовано, що за останні 60 років інформаційні системи перетворились на основу ведення будь-яких управлінських процесів, а правила застосування та алгоритми роботи, створені в 1960-х і 1970-х роках, як і раніше, залишаються актуальними в будь-якій сфері управління. Аналізом еволюційного розвитку інформаційних систем XX сторіччя встановлено, що 1960-ті та 1970-ті роки є десятиліттями для організаційних мейнфреймів та міні-обчислень із спільним використанням даних; 1980-ті роки – це десятиліття роботи персональних комп'ютерів без обміну даними; 1990-ті роки засвідчують розбудову мереж з організаційними обчисленнями та обміном даними.

Досліджено генезис розвитку інформаційних систем XXI сторіччя. Запропонована періодизація історичних етапів розвитку інформаційних систем XXI сторіччя, які демонструють процеси переходу від інформаційного до цифрового суспільства.

Проаналізовано стан наукових досліджень проблем цифрової взаємодії суб'єктів публічного управління в умовах розвитку електронного урядування. З'ясовано, що тема цифрової взаємодії суб'єктів управління широко дискутується у зарубіжних наукових колах, а також у вітчизняному науковому просторі, як у техніко-технологічному аспекті, так і з точки зору суспільних наук. Обґрунтовано, що нові дослідницькі дискурси виникають у результаті експоненціально зростаючого масштабу інноваційних платформ, дедалі складнішої їх архітектури та стрімкого поширення й застосування у багатьох сферах управління. Проаналізовано роботи зарубіжних та вітчизняних дослідників.

Обґрунтовано, що наукове поле цифрової сумісності та взаємодії суб'єктів управління окреслюється двома концептуальними лініями: перша стосується техніко-технологічних розробок; друга торкається соціо-гуманітарного спрямування, що у сукупності розвиває та поглиблює наукових дискурс за цією темою. Аналізом доведено, що у науковому дискурсі сучасні розробки обертаються навколо декількох напрямів: визначення деструктивних факторів у розбудові інтероперабельності систем; розвитку новітніх платформ цифрових технологій, які налаштовують свою відкритість на інші платформи/системи для здійснення ефективного управління на принципах цифрової сумісності; дослідження результатів функціонування таких систем та моделювання перспектив на майбутнє. Аналізом засвідчено потребу у подальшому науковому пошуку вирішення проблем цифрової сумісності і взаємодії суб'єктів публічного управління та функціонування їх інформаційних систем.

У другому розділі дослідження проаналізовано нормативно-правові та організаційні механізми цифрової взаємодії органів публічної влади України в умовах розвитку електронного урядування; охарактеризовано механізми цифрової взаємодії та інтероперабельності інформаційних систем органів публічної влади у провідних країнах світу; досліджено безпекові аспекти цифрової взаємодії у системі органів публічної влади в Україні.

Обґрунтовано, що цифрова взаємодія органів публічної влади з населенням є критично важливою для підвищення прозорості, доступності та ефективності адміністративних послуг, що сприяє інноваційному розвитку

публічного управління. Глобальні тенденції та досвід розвинених країн підтверджують, що цифровізація не лише покращує ефективність публічного управління, але й забезпечує більшу відкритість уряду перед громадянами, що обумовлює необхідність глибокого інтегрування сучасних технологій у всі аспекти публічного управління.

Доведено, що успішна цифрова трансформація потребує розвинутої законодавчої бази. В Україні ухвалено нормативно-правові акти, такі як Закон України «Про інформацію» та «Про електронні документи та електронний документообіг», які створюють правову основу для ефективного впровадження цифрових технологій у державному управлінні. Ці документи сприяють формуванню правових і організаційних умов для інтеграції новітніх технологій, що є критично важливим для успіху цифровізації. Проте, відсутність інтеграції між різними законами, що регулюють цифрову взаємодію, призводить до правової плутанини. Це підтверджується аналізом статей законів, які не завжди узгоджені між собою, що ускладнює реалізацію цифрових ініціатив.

З'ясовано, що міжнародні стандарти, такі як ISO 15489:2001 і MEK 82045-1:2001, встановлюють високі вимоги до управління документами та процесами, проте їх впровадження в Україні стикається з проблемами термінологічних і концептуальних суперечностей (ISO, 2001). Закцентовано на необхідності адаптації цих стандартів до місцевих умов, що дозволить підвищити їх ефективність і забезпечити відповідність міжнародним вимогам (ISO, 2020). Для подолання зазначених проблем важливо реалізувати низку заходів, що підвищить роль стандартів у різних сферах, забезпечивши активізацію інформаційно-просвітницької діяльності щодо їх значення та застосування; оптимізувати процес розробки і затвердження національних стандартів, залучати зацікавлені сторони до цього процесу та використовувати ІТ-технології для підвищення ефективності; забезпечити належну оплату праці та розробити програми підвищення кваліфікації для фахівців у сфері стандартизації; залучити додаткові фінансові ресурси для розвитку системи стандартизації, що дозволить забезпечити її ефективну функціональність та адаптацію до сучасних вимог.

Показано, що цифровізація є не лише інструментом підвищення ефективності та конкурентоспроможності органів публічної влади, але й важливим засобом переформатування взаємовідносин між державою і громадянином. Електронне урядування, будучи складовою процесу цифровізації, сприяє спрощенню доступу громадян до державних послуг, забезпечуючи взаємодію з органами влади в режимі реального часу. При цьому частка громадян, які користуються послугами електронного уряду, значно відрізняється в різних країнах, що пояснюється рівнем розвитку інфраструктури, пропозицією електронних послуг та структурними проблемами.

Доведено, що цифрова взаємодія органів публічної влади в Україні є невідворотнім процесом, який відкриває нові можливості для підвищення ефективності та прозорості надання державних послуг. Водночас, цей процес супроводжується значними безпековими викликами, пов'язаними з недостатньою законодавчою базою (відсутністю чітких норм та стандартів у сфері кібербезпеки, що ускладнює ефективне впровадження заходів захисту);

відсутністю єдиної стратегії кібербезпеки (роздробленістю відповідальності за кібербезпеку між різними органами публічної влади, що перешкоджає координації зусиль та ефективному реагуванню на кіберзагрози); обмеженими фінансовими ресурсами (недостатністю фінансування, слабким рівнем сучасного обладнання, програмного забезпечення, обмеженими можливостями для підвищення кваліфікації фахівців); дефіцитом кваліфікованих кадрів, що призводить до неналежного рівня захисту інформаційних систем.

У третьому розділі дослідження обґрунтовано шляхи удосконалення механізмів цифрової взаємодії органів публічної влади в умовах розвитку електронного урядування. Здійснено всебічний аналіз інтеоперабельності інформаційних систем як системоутворювального чинника цифрової взаємодії, визначено її технічні, семантичні, організаційні, юридичні та політичні компоненти, з урахуванням міжнародного досвіду та національних реалізаційних практик (платформа «Трембіта», законодавчі акти, цифрові сервіси).

Розкрито роль запровадження інтеоперабельності інформаційних систем як чинника підвищення ефективності механізмів цифрової взаємодії. Розроблено типологію інформаційних потоків у публічному управлінні (вертикальні, горизонтальні, внутрішньоорганізаційні, транскордонні, громадські), що дозволяє глибше осмислити архітектуру цифрової взаємодії та виявити ключові точки для її оптимізації. Обґрунтовано доцільність застосування реінжинірингу управлінських процесів на основі моделювання AS-IS і TO-BE, із залученням сучасних інструментів – SMART-систем, штучного інтелекту, аналітики Big Data.

Проаналізовано європейські стандарти інтеоперабельності, насамперед положення Європейської рамки інтеоперабельності (EIF) та Регламенту Interoperable Europe Act. Доведено, що національна модель цифрової взаємодії має базуватись не лише на технічних рішеннях (зокрема, на платформі «Трембіта»), але й на чітко визначеній інституційній архітектурі координації цифрових процесів, з розмежуванням повноважень і відповідальності між ЦОВВ, органами місцевого самоврядування, профільними агенціями та спеціалізованими підрозділами.

Розроблено архітектурну модель механізмів цифрової взаємодії на засадах інтеоперабельності інформаційних систем органів публічної влади, яка відображає багаторівневу структуру взаємозв'язків між технічними, організаційними, нормативними та кадровими компонентами, забезпечує уніфікований обмін даними між суб'єктами публічного управління та відповідає вимогам Європейської рамки інтеоперабельності. Модель враховує типологію інформаційних потоків (вертикальних, горизонтальних, транскордонних), інтегрує підходи до реінжинірингу управлінських процесів (AS-IS / TO-BE), а також передбачає функції моніторингу, координації та підтримки цифрової взаємодії на національному, регіональному та місцевому рівнях.

Методологічно обґрунтовано та розроблено матрицю моніторингу функціонування механізмів цифрової взаємодії органів публічної влади як вітчизняної оціночної методики. На основі порівняльного аналізу існуючих підходів (OECD Digital Government Index, CAF Digital, DESI) розроблено

чотирикомпонентну структуру моніторингової матриці, що включає індикатори нормативної, організаційної, технологічної та кадрової спроможності. Запропоновано уніфіковану шкалу оцінювання з поясненням типів даних для розрахунку та методів агрегування результатів. Визначено, що ключовим завданням такого моніторингу має бути не лише виявлення слабких місць, а й формування цільових програм підвищення ефективності цифрової взаємодії. Підкреслено, що цифрова трансформація потребує системного аналізу не лише технічних, а й організаційно-управлінських та соціальних складових.

Сформульовано комплекс практичних рекомендацій щодо пріоритетних напрямів удосконалення механізмів цифрової взаємодії. Виділено три рівні реалізації: національний, організаційний та технологічний з відповідними пріоритетами, інструментами, цілями та потенційними ризиками. На національному рівні визначено необхідність наділення відповідними повноваженнями Мінцифри як координаційного органу з питань інтероперабельності, нормативної уніфікації цифрових процесів і закріплення технічних стандартів на рівні підзаконних актів. На організаційному рівні обґрунтовано доцільність розвитку внутрішнього цифрового аудиту, створення цифрових офісів і функціонального наповнення посад CDTO, які вже впроваджені, але діють без чіткої регламентації повноважень і ресурсної підтримки. На технологічному рівні акцент зроблено на розвитку національної хмарної інфраструктури, впровадженні Big Data-аналітики та створенні етичних рамок застосування штучного інтелекту.

Окрему увагу приділено органам місцевого самоврядування як ключовим користувачам міжвідомчої цифрової взаємодії. Показано, що без забезпечення рівного доступу ОМС до хмарних платформ, реєстрів, сервісів Trembita та інструментів аналітики, цифрова трансформація залишатиметься фрагментарною.

Обґрунтовано етапність реалізації рекомендацій: короткострокових (нормативний аудит, пілотні офіси, функціональне наповнення CDTO), довгострокових (наділення Мінцифри відповідними повноваженнями з управління інтероперабельністю, повна інтеграція хмарних платформ і аналітичних інструментів). Запропоновано перелік очікуваних ефектів: зростання довіри громадян до цифрової держави, підвищення якості та швидкості надання послуг, економія ресурсів, підвищення аналітичної спроможності управління та зменшення цифрової нерівності.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що в процесі дисертаційного дослідження вирішено важливе науково-практичне завдання у галузі публічного управління – здійснено теоретико-методологічне обґрунтування механізмів цифрової взаємодії органів публічної влади та розроблено на цій основі практичні рекомендації щодо удосконалення їх функціонування в умовах розвитку електронного урядування. Виходячи з цього у дисертації:

уперше:

– розроблено архітектурну модель механізмів цифрової взаємодії органів публічної влади, яка базується на принципах інтероперабельності інформаційних систем і містить такі компоненти: *цільово-функціональний механізм (організаційна архітектура)*, що визначає управлінські функції

органів влади, типові адміністративні процеси (реєстрація, надання послуг, видача дозволів), а також стратегічні орієнтири цифрової трансформації, зокрема прозорість і підзвітність; *інформаційно-комунікаційний механізм (інформаційна архітектура)*, який регламентує стандартизацію та обіг даних між органами влади, забезпечуючи сумісність на основі стандартів і платформ типу «Трембіта» та національного порталу відкритих даних; *сервісно-інтеграційний механізм (прикладна архітектура)*, що реалізує управлінські функції через цифрові сервіси, відкриті API, реєстрові шлюзи і системи електронного документообігу; *інфраструктурно-технологічний механізм (технічна архітектура)*, який забезпечує технічні умови сумісності, безпеки й безперервності роботи інформаційних систем, включно з серверними платформами, хмарною/туманною інфраструктурою і засобами кіберзахисту; *кадрово-ресурсний механізм (архітектура людського потенціалу)*, що охоплює систему кадрової підготовки, розвитку цифрових компетенцій та формування відповідної культури у публічній владі. Модель інтегрує п'ять типів інтероперабельності: технічну, семантичну, організаційну, юридичну і політичну, сприяючи формуванню цілісного, масштабованого і безпечного інформаційного простору для ефективної цифрової взаємодії органів публічної влади на різних рівнях управління та формуючи системний фундамент для сталого розвитку електронного урядування в Україні;

– обґрунтовано застосування комплексної оцінювальної методики у вигляді матриці моніторингу функціонування механізмів цифрової взаємодії органів публічної влади, яка *інтегрує контрольні, оцінні та організаційно-технічні інструменти*, забезпечуючи системне вимірювання *технічних* (кількість інтегрованих систем, частота збоїв, наявність API); *семантичних* (відповідність даних міжнародним стандартам); *організаційних* (рівень цифрових компетенцій персоналу, наявність політик цифрового управління); *правових* (ступінь імплементації директив ЄС, внутрішні регламенти цифрової взаємодії); *кадрово-ресурсних* (навчання та підготовка працівників), *кібербезпекових* (сертифікація відповідності ISO/IEC 27001, частота інцидентів); *соціальних* (рівень задоволеності користувачів, доступність сервісів для вразливих груп) та *ефективнісних* (середній час обробки запитів, кількість наданих електронних послуг) параметрів; поєднуючи різнотипні шкали вимірювання (кількісні, бінарні, якісні, агреговані індекси) і мультиджерельну систему збору даних (державні реєстри, системні логи, внутрішні звіти, нормативні акти, аналітика фронт-офісів, опитування користувачів), що дозволяє отримувати репрезентативні та валідні оцінки, одночасно враховувати об'єктивні технічні метрики, суб'єктивні якісні оцінки; інтегрувати результати SWOT-аналізу для виявлення внутрішніх можливостей та зовнішніх ризиків, тим самим формуючи цілісну основу для evidence-based policy (політики, заснованої на доказах) у сфері електронного урядування, спрямовану на стратегічне планування, підвищення цифрової зрілості органів влади та забезпечення прозорості, підзвітності й стійкості цифрових трансформацій;

удосконалено:

– структурно-функціональний підхід до аналізу інформаційних систем (ІС) у публічному управлінні, який враховує: *технологічну складову ІС* – поєднання апаратного, програмного, телекомунікаційного забезпечення, баз

даних, аналітичних модулів, а також систем управління знаннями; *типологію* ІС за функціональним призначенням: системи обробки транзакцій (TPS), інформаційні системи управління (MIS), системи підтримки прийняття рішень (DSS), інформаційні системи для керівників (ESS); *соціальну та комунікативну функцію* – здатність ІС забезпечувати двосторонню взаємодію між державою і громадянами, сприяти прозорості, підзвітності, зворотному зв'язку, що є основою цифрової довіри у взаємодії «влада – громадянське суспільство»;

– періодизацію історичних етапів розвитку інформаційних систем ХХІ століття у контексті переходу від інформаційного до цифрового суспільства, що охоплює такі ключові фази: розширення базового доступу до інтернету та комп'ютерів (1998-2000); поширення інформаційно-комунікативних технологій та створення національних урядових порталів (2000-2005); розбудову інфраструктури широкосмугового зв'язку (2010-2015); впровадження концепції «Уряд як платформа» і політики відкритих даних (2015-2020); стрімкий розвиток цифрових сервісів у період пандемії COVID-19 та після неї (2020-2025); прийняття національних планів цифрового розвитку та акцент на технологіях Індустрії 4.0 і цифрових навичках суспільства (2025-2030);

набули подальшого розвитку:

– підходи до формування концепції цифрової інклюзії та участі громадян, яка тлумачить цифрові технології не лише як інструмент, але як *середовище партисипативного управління*, що формує нові виміри публічної комунікації та соціальної відповідальності влади, які полягають у: *розширенні доступу до публічних послуг та інформації* через електронні платформи, мобільні додатки, відкриті дані; *створенні багатоканального середовища цифрової участі* (застосування соціальних мереж, порталів електронної демократії, механізмів електронних петицій, бюджетів участі); *формуванні горизонтальних зв'язків у громадянському суспільстві* завдяки платформам для співучасті, колективного моніторингу, краудсорсингу; *інституціоналізації цифрової відкритості та підзвітності* (включення цифрових звітів, дашбордів та індикаторів ефективності діяльності органів публічної влади);

– узагальнення наукового доробку щодо тлумачення поняття «цифрова взаємодія органів публічної влади», серед яких виокремлено: *технологічний підхід*: цифрова взаємодія як автоматизований обмін даними між інформаційними системами (інтероперабельність); *інфраструктурно-функціональний підхід*: цифрове середовище для реального часу комунікації з інтеграцією сервісів (електронні платформи, хмарні рішення); *економічний підхід*: взаємодія як чинник підвищення ефективності управління за умов мінімальних транзакційних витрат; *соціально-комунікативний підхід*: цифрова взаємодія як форма залучення громадян до прийняття рішень через ІКТ; *правоорганізаційний підхід*: акцент на необхідності законодавчого закріплення форм і механізмів такої взаємодії;

– вихідні положення щодо відстеження кіберзагроз у системі цифрової взаємодії органів публічної влади, що поєднують інституційно-функціональний та ризикологічний підходи до оцінювання кіберстійкості, операціоналізують процес відстеження через класифікацію загроз за джерелами та рівнями прояву, виокремлюють індикатори вразливості, визначають порогові значення ризику з алгоритмами реагування та раннього виявлення, а також передбачають

застосування прогнозової аналітики на базі інструментів штучного інтелекту.

Положення й висновки, викладені в дисертації, формують методологічну й прикладну основу для вдосконалення механізмів цифрової взаємодії органів публічної влади в умовах розвитку електронного урядування. Сформульовані у роботі пропозиції можуть бути використані у процесі:

- розробки та удосконалення стратегічних і нормативно-правових актів щодо цифрової трансформації публічного управління, зокрема в частині інтероперабельності інформаційних систем;
- впровадження сучасних моделей цифрової взаємодії органів публічної влади;
- оптимізації організаційно-функціональної структури органів публічної влади з урахуванням вимог електронного урядування;
- підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації публічних службовців у сфері цифрової трансформації та управління інформаційними системами.

Сформульовані рекомендації можуть бути використані:

- у сфері е-демократії (рекомендації щодо впровадження елементів електронної демократії та посилення відкритості через публікацію даних можуть бути імplementовані органами місцевого самоврядування для посилення підзвітності та прозорості);
- для регіонального планування (включення пропозицій щодо цифрової взаємодії у стратегії регіонального розвитку (наприклад, Хмельницької області, як було підтверджено у довідці про впровадження результатів).

Результати проведеного дослідження знайшли практичне застосування у відповідних сферах професійної діяльності:

- Дмитрівська громада Ніжинського району Чернігівської області (довідка № 03/17 від 22.09.2025 р.);
- Гороδοцька міська територіальна громада Хмельницького району Хмельницької області (довідка № 38 від 10.10.2025 р.);
- Хмельницька обласна рада (довідка №2080/01-11 від 18.12.2025 р.).

Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Основні положення дисертаційного дослідження опубліковані в 12 наукових працях (у тому числі в наукових фахових виданнях – 5 статей, 7 тез конференцій.)

У дисертації викладено результати наукового дослідження щодо узагальнення науково-теоретичні основ та здійснено теоретико-методологічне обґрунтування механізмів цифрової взаємодії органів публічної влади та розробки практичних рекомендацій щодо удосконалення їх функціонування в умовах розвитку електронного урядування

3. Запитання до аспіранта по темі дисертації ставили:

Доктор політичних наук, проф. Дерев'янка С. М.: Як Ви пропонує долати «цифровий розрив» між різними верствами населення?

Попов О.П.: Через механізми цифрової інклюзії. За результатами дослідження запропоновано не лише розвивати онлайн-сервіси, а й створювати мережі офлайн-підтримки (наприклад, цифрові куточки в ЦНАП), що дозволяє забезпечити конституційне право на доступ до публічних послуг для всіх категорій громадян.

К.е.н., доцент П'ятничук І.Д.: Як Ви розрізняєте «цифрову трансформацію» та «цифровізацію» у контексті вашого дослідження?

Попов О.П.: Цифровізація – це перехід від аналогових даних до цифрових. Цифрова трансформація – це зміна самих управлінських парадигм і бізнес-процесів завдяки цифрі. У роботі я доводжу, що цифрова взаємодія є інструментом саме трансформації, оскільки вона змінює логіку надання послуг з «кабінетної» на «сервісну».

Д.н.держ.упр., проф. Дегтяр О.А.: Чому саме система «Трембіта» стала об'єктом вашої уваги?

Попов О.П.: «Трембіта» є основою національної системи інтероперабельності України. У роботі проаналізовано її як механізм, що реалізує принцип «Тільки один раз» і пропонуються шляхи її вдосконалення через додавання функцій моніторингу семантичної сумісності.

Доктор політичних наук, проф. Дерев'янка С. М.: Які конкретно параметри у вашій «Матриці моніторингу» ви вважаєте пріоритетними?

Попов О.П.: Пріоритетними є індикатори технічної стабільності (кількість безперебійних транзакцій) та користувацької задоволеності. Саме вони відображають реальну ефективність взаємодії органів влади з кінцевим споживачем.

К.е.н., доцент Гой Н. В.: У роботі ви згадуєте «Індуктивний підхід» до навчання держслужбовців. Що це означає?

Попов О.П.: Це навчання через практику. Замість сухої теорії, пропонується система професійного розвитку CDTO та службовців через розв'язання реальних цифрових кейсів, що підвищує їхню готовність до роботи в інтероперабельному середовищі.

4. Виступи присутніх членів семінару з оцінкою дисертації.

Доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Дегтяр О.А.:

Дисертаційне дослідження Попова Олександра Павловича за темою «Механізми цифрової взаємодії органів публічної влади в умовах розвитку електронного урядування» є надзвичайно актуальним в умовах динамічного розвитку інформаційних технологій. Розвиток електронного урядування вимагає переходу від фрагментованих ІТ-рішень до цілісної, інтероперабельної екосистеми, що забезпечить безперешкодний обмін даними між органами публічної влади для надання якісних послуг. Саме розробка та наукове обґрунтування механізмів цифрової взаємодії органів публічної влади в умовах

розвитку електронного урядування є критично важливим завданням, яке успішно вирішено у цій дисертації.

Робота Попова О.П. демонструє високий рівень наукової зрілості та аналітичної глибини. Основні теоретичні положення, отримані наукові результати і висновки мають як науково-теоретичну, так і практичну сферу застосування й використання. Положення й висновки, викладені в дисертації, формують методологічну й прикладну основу для вдосконалення механізмів цифрової взаємодії органів публічної влади в умовах розвитку електронного урядування.

Зміст дисертації характеризується цілісністю, логічною структурованістю та глибоким теоретико-методологічним опрацюванням. Дисертант забезпечив повне виконання поставлених завдань, продемонстрував послідовність у вирішенні наукової проблематики та запропонував обґрунтовані механізми цифрової взаємодії органів публічної влади в умовах розвитку електронного урядування.

Варто підкреслити й наявність у автора низки наукових публікацій, присвячених ключовим аспектам теми, що підтверджує системність його дослідницької діяльності та свідчить про належний рівень наукової підготовки.

У цілому дисертаційна робота повністю відповідає вимогам спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», вирізняється актуальністю, науковою новизною та практичною значущістю і може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

Кандидат економічних наук, доцент, декан факультету управління П'ятничук І. Д.:

Дисертаційна робота Попова Олександра Павловича є комплексним, завершеним та самостійно виконаним науковим дослідженням, присвяченим надзвичайно важливому й актуальному напрямку – удосконаленню механізмів цифрової взаємодії органів публічної влади. У роботі отримано результати, що мають виражену практичну значущість та містять суттєві елементи наукової новизни, що збагачують сучасну теорію та практику публічного управління.

Дослідження виконано на високому науково-методологічному рівні: структура роботи є чіткою та логічно побудованою, зміст – послідовний, аргументований і внутрішньо узгоджений. Дисертація повністю відповідає вимогам, встановленим для наукових праць за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування, як за змістовим наповненням, так і за оформленням.

Враховуючи актуальність теми, новизну застосованих підходів, вагому обґрунтованість висновків і запропонованих автором рекомендацій, а також значний теоретичний та прикладний потенціал отриманих результатів, дисертаційне дослідження Попова Олександра Павловича заслуговує на позитивну оцінку та може бути рекомендоване до захисту.

Доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук Дерев'янка С. М.:

Дисертаційна робота Попова Олександра Павловича є комплексним і завершеним науковим дослідженням, присвяченим поглибленню теоретико-методологічних засад та розробленню практичних рішень щодо вдосконалення

механізмів цифрової взаємодії органів публічної влади в умовах розвитку електронного урядування. Обрана тематика відзначається особливою актуальністю, зумовленою необхідністю підвищення ефективності та якості публічного управління в умовах динамічного розвитку інформаційних технологій. Сьогодні успіх електронного урядування залежить не стільки від наявності окремих цифрових сервісів, скільки від здатності держави забезпечити їхню цифрову взаємодію на всіх рівнях управління.

Наукові положення та висновки мають високий ступінь обґрунтованості. Методологічний апарат дослідження базується на поєднанні інституціонально-еволюційного та системного підходів, що дозволило проаналізувати цифрову взаємодію як комплексну систему, що розвивається. Широке використання статистичних даних, результатів аналізу нормативно-правового поля (вітчизняного та міжнародного) та прикладів із зарубіжної практики забезпечує емпіричну достовірність результатів. Достовірність отриманих результатів забезпечується публікацією статей у фахових виданнях України, апробацією отриманих наукових результатів на науко-практичних конференціях та круглих столах..

Дисертація вирізняється цілісністю та логічною структурою. Матеріал подано послідовно й аргументовано, а поставлені наукові завдання виконані повністю. Проведений автором аналіз відповідає вимогам публічного управління та демонструє високий рівень професійної підготовки і наукової зрілості здобувача.

З огляду на значущість отриманих результатів, їхню актуальність, наукову обґрунтованість і прикладну спрямованість, дисертаційна робота Попова Олександра Павловича повністю відповідає вимогам спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

5. Виступ наукового керівника.

Доктор наук з державного управління, професор Сурай І. Г. відзначила, що аспірант Попов Олександр Павлович протягом усього періоду підготовки дисертаційного дослідження сумлінно, своєчасно та в повному обсязі виконував усі розділи індивідуального плану наукової роботи. Своєчасність і повнота виконання запланованих завдань підтверджена результатами проміжної, річної та заключної атестацій аспіранта. Усі етапи дослідження були реалізовані якісно, відповідно до вимог підготовки дисертаційних робіт за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

Під час проходження педагогічної практики Попов О.П. продемонстрував уміння ефективно працювати зі здобувачами вищої освіти, застосовувати сучасні підходи до організації навчального процесу, методично коректно подаючи матеріал та підтримуючи високий рівень взаємодії зі студентами.

Також слід підкреслити особисті якості аспіранта: відповідальність, ініціативність, організованість, уміння працювати в команді та високий рівень академічної доброчесності. Серед колег-аспірантів та студентів Попов Олександр Павлович користується повагою та авторитетом, що свідчить про

його професійну зрілість, вмотивованість та готовність до подальшої наукової діяльності.

Дисертаційне дослідження Попова Олександра Павловича на тему «Механізми цифрової взаємодії органів публічної влади в умовах розвитку електронного урядування» виконано на високому науковому рівні та відповідає встановленим вимогам до дисертаційних робіт з галузі Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування повністю відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 № 44 (зі змінами) та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 № 40 (зі змінами), та може бути представлена до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

6. В обговоренні дисертаційної роботи взяли участь: Дегтяр Олег Андрійович – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування; Нагорняк Михайло Миколайович – доктор політичних наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин; Дерев'янка Сергій Миронович – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук; Сурай Інна Геннадіївна – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування; Гой Наталія Василівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування; П'ятничук Ірина Дмитрівна – кандидат економічних наук, доцент, декан факультету управління; Хом'як Іван Васильович – доктор філософії за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування, асистент кафедри публічного управління та адміністрування.

Заслухавши публічну презентацію наукових результатів дисертації Попова Олександра Павловича та обговоривши її на фаховому семінарі факультету управління, прийнято наступні висновки щодо дисертації: рекомендувати для подання до розгляду та захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

7. Висновок про перевірку дисертацій та наукових публікацій здобувача на виявлення порушення академічної доброчесності з наданням (до витягу додається довідка).

УХВАЛИЛИ:

ПРИЙНЯТИ такий висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Висновок

наукового фахового семінару факультету управління

Карпатського національного університету імені Василя Стефаника
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації «**Механізми цифрової взаємодії органів публічної влади в умовах
розвитку електронного урядування**» здобувача ступеня доктора філософії за
спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» з галузі знань
28 «Публічне управління та адміністрування»

Попова Олександра Павловича

1. Актуальність теми. Україна, визначивши європейський вектор свого цивілізаційного та інституційного розвитку, стратегічно пов'язує національну траєкторію розвитку електронного урядування та технологічних змін з інтеграцією у спільний цифровий простір Європейського Союзу. У «Європейській декларації про цифрові права та принципи для цифрового десятиліття» (European Declaration on Digital Rights and Principles, 2022) закріплено засадничі орієнтири цифровізації, серед яких провідне місце посідає принцип людиноцентризму, що ґрунтується на універсальних цінностях, основних правах і свободах людини та спрямований на забезпечення справедливого й інклюзивного цифрового середовища. Декларація гарантує право кожної особи на доступ до базових цифрових державних послуг, участь у публічному цифровому просторі, а також на реалізацію свободи вираження поглядів, зборів та асоціацій у цифровому середовищі. Водночас стратегічні ініціативи ЄС: «ЄС наступного покоління» (NextGenerationEU, 2021), «Шлях до цифрового десятиліття» (Path to the Digital Decade, 2022), а також «Акт про інтероперабельну Європу» (Interoperable Europe Act, 2023) формують нову архітектуру цифрової взаємодії, у межах якої пріоритетами стають інтероперабельність інформаційних систем, прозорість цифрових процесів, безпека даних та стійкість цифрової інфраструктури.

2. Зв'язок з науковими програмами, планами, темами. Дисертація виконувалась у межах науково-дослідної роботи, у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника за темою: «Механізми цифрової взаємодії органів публічної влади в умовах розвитку електронного урядування». Внесок автора полягає в розробці пропозицій щодо застосування інноваційних механізмів щодо цифрової взаємодії органів публічної влади та розробки практичних рекомендацій щодо удосконалення їх функціонування в умовах розвитку електронного урядування.

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів. Дисертаційне дослідження є самостійною науковою працею здобувача, в межах якої всі винесені на захист наукові положення, висновки, пропозиції та рекомендації сформульовані ним особисто. Зміст пропозицій і рекомендацій узгоджується з логікою дослідження та безпосередньо ґрунтується на результатах теоретичних узагальнень і практико-орієнтованого аналізу, здійсненого в процесі наукового пошуку.

4. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації полягає в тому, що основні теоретичні положення, розроблені автором дисертаційного дослідження, а також сформульовані пропозиції та рекомендації, можуть бути

використані при розробці навчально-методичних матеріалів з питань державного управління для здобувачів вищої освіти та фахівців-практиків. Результати проведеного дослідження знайшли практичне застосування у відповідних сферах професійної діяльності: Результати проведеного дослідження знайшли практичне застосування у відповідних сферах професійної діяльності: Дмитрівська громада Ніжинського району Чернігівської області (довідка № 03/17 від 22.09.2025 р.); Городоцька міська територіальна громада Хмельницького району Хмельницької області (довідка № 38 від 10.10.2025 р.); Хмельницька обласна рада (довідка №2080/01-11 від 18.12.2025 р.).

Теоретичні результати проведеного дослідження було впроваджено в навчальний процес Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (довідка № 03.04-30/16 від 12.06.2025 р.).

5. Ступінь новизни основних результатів дисертації полягає в науковому обґрунтуванні пропозицій щодо удосконалення механізмів цифрової взаємодії органів публічної влади та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення їх функціонування в умовах розвитку електронного урядування, зокрема:

удосконалено:

– структурно-функціональний підхід до аналізу інформаційних систем (ІС) у публічному управлінні, який враховує: *технологічну складову ІС* – поєднання апаратного, програмного, телекомунікаційного забезпечення, баз даних, аналітичних модулів, а також систем управління знаннями; *типологію ІС за функціональним призначенням*: системи обробки транзакцій (TPS), інформаційні системи управління (MIS), системи підтримки прийняття рішень (DSS), інформаційні системи для керівників (ESS); *соціальну та комунікативну функцію* – здатність ІС забезпечувати двосторонню взаємодію між державою і громадянами, сприяти прозорості, підзвітності, зворотному зв'язку, що є основою цифрової довіри у взаємодії «влада – громадянське суспільство»;

– періодизацію історичних етапів розвитку інформаційних систем ХХІ століття у контексті переходу від інформаційного до цифрового суспільства, що охоплює такі ключові фази: розширення базового доступу до інтернету та комп'ютерів (1998-2000); поширення інформаційно-комунікативних технологій та створення національних урядових порталів (2000-2005); розбудову інфраструктури широкосмугового зв'язку (2010-2015); впровадження концепції «Уряд як платформа» і політики відкритих даних (2015-2020); стрімкий розвиток цифрових сервісів у період пандемії COVID-19 та після неї (2020-2025); прийняття національних планів цифрового розвитку та акцент на технологіях Індустрії 4.0 і цифрових навичках суспільства (2025-2030);

набули подальшого розвитку:

– підходи до формування концепції цифрової інклюзії та участі громадян, яка тлумачить цифрові технології не лише як інструмент, але як *середовище партисипативного управління*, що формує нові виміри публічної комунікації та соціальної відповідальності влади, які полягають у: *розширенні доступу до публічних послуг та інформації* через електронні платформи, мобільні додатки, відкриті дані; *створенні багатоканального середовища цифрової участі* (застосування соціальних мереж, порталів електронної

демократії, механізмів електронних петицій, бюджетів участі); *формуванні горизонтальних зв'язків у громадянському суспільстві* завдяки платформам для співучасті, колективного моніторингу, краудсорсингу; *інституціоналізації цифрової відкритості та підзвітності* (включення цифрових звітів, дашбордів та індикаторів ефективності діяльності органів публічної влади);

– узагальнення наукового доробку щодо тлумачення поняття «цифрова взаємодія органів публічної влади», серед яких виокремлено: *технологічний підхід*: цифрова взаємодія як автоматизований обмін даними між інформаційними системами (інтероперабельність); *інфраструктурно-функціональний підхід*: цифрове середовище для реального часу комунікації з інтеграцією сервісів (електронні платформи, хмарні рішення); *економічний підхід*: взаємодія як чинник підвищення ефективності управління за умов мінімальних транзакційних витрат; *соціально-комунікативний підхід*: цифрова взаємодія як форма залучення громадян до прийняття рішень через ІКТ; *правоорганізаційний підхід*: акцент на необхідності законодавчого закріплення форм і механізмів такої взаємодії;

– вихідні положення щодо відстеження кіберзагроз у системі цифрової взаємодії органів публічної влади, що поєднують інституційно-функціональний та ризикологічний підходи до оцінювання кіберстійкості, операціоналізують процес відстеження через класифікацію загроз за джерелами та рівнями прояву, виокремлюють індикатори вразливості, визначають порогові значення ризику з алгоритмами реагування та раннього виявлення, а також передбачають застосування прогностичної аналітики на базі інструментів штучного інтелекту.

Положення й висновки, викладені в дисертації, формують методологічну й прикладну основу для вдосконалення механізмів цифрової взаємодії органів публічної влади в умовах розвитку електронного урядування. Сформульовані у роботі пропозиції можуть бути використані у процесі:

– розробки та удосконалення стратегічних і нормативно-правових актів щодо цифрової трансформації публічного управління, зокрема в частині інтероперабельності інформаційних систем;

– впровадження сучасних моделей цифрової взаємодії органів публічної влади;

– оптимізації організаційно-функціональної структури органів публічної влади з урахуванням вимог електронного урядування;

– підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації публічних службовців у сфері цифрової трансформації та управління інформаційними системами.

6. Використання (апробація) результатів роботи.

Основні положення і результати дисертації висвітлено на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, серед яких, зокрема: *Proceedings of I International Scientific and Practical Conference London, United Kingdom 28-30 September 2022»* (28–30 вересня 2022 рік, м. Лондон, Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії); II міжнародної наукової конференції «*Education and science of today: intersectoral issues and development of sciences*» (18 серпня 2025 рік, м. Кембрідж, Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії); *International standards of digital interaction of public authorities of Ukraine in the context of the*

development of electronic governance. «Science and society: modern trends in a changing world. (5-7 серпня 2025 рік, м. Відень, Австрія).

7. Особиста участь автора в одержанні наукових та практичних результатів, що викладені в дисертаційній роботі.

Дисертаційна робота виконана на кафедрі публічного управління та адміністрування, науковий керівник доктор наук з державного управління, професор Сурай І.Г.

Робота є результатом самостійних досліджень Попова Олександра Павловича.

8. Перелік публікацій за темою дисертації. За результатами досліджень опубліковано 12 наукових праць, з яких:

- 5 статей надруковано в наукових фахових виданнях з державного управління;
- 7 тез – у матеріалах науково-практичних конференцій.

Статті в наукових фахових виданнях України:

1. Попов О.П. Історичні засади розвитку інформаційних систем, цифрової сумісності у взаємодії органів публічної влади. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 16. С. 233-238.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.16.233>

URL: <https://nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/1953/1974>

2. Попов О.П. Дискурсне поле цифрової взаємодії органів публічної влади в умовах розвитку електронного урядування. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2023, № 11.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.11.25>

URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/2444>

3. Попов О.П. Безпекові аспекти цифрової взаємодії у системі органів публічної влади в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 16. С. 309-314.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.16.309>

URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/4396/4431>

4. Попов О.П. Цифрова взаємодія інформаційних систем органів публічної влади: аналіз світових практик. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2025. № 1(31). С. 339-347.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-1\(31\)-339-347](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-1(31)-339-347)

URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/18792/18817>

Статті у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача:

5. Popov O. Analysis of terms and concepts «electronic government», «digital interaction of public authorities», «information systems». *Sciences of Europe*. Praha, 2022. № 107. P. 112-115.

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7479780>

URL: <https://www.europe-science.com/wp-content/uploads/2022/12/Sciences-of-Europe-No-107-2022.pdf>

Публікації за матеріалами конференцій:

6. Oleksandr Popov. Implementation of digital interaction in public administration. "Science And Innovation Of Modern World": materials of the I International Scientific and Practical Conference (London, United Kingdom. 28-30 September, 2022) P. 354-357. URL : <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/09/SCIENCE-AND-INNOVATION-OF-MODERN-WORLD-28-30.09.22.pdf>

7. Oleksandr Popov. Digital interaction of public authorities. "Science And Technology: Problems, Prospects And Innovations" : materials of the I International Scientific and Practical Conference (Osaka, Japan. 19-21 October, 2022) P. 338-341. URL : <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/10/SCIENCE-AND-TECHNOLOGY-PROBLEMS-PROSPECTS-AND-INNOVATIONS-19-21.10.22.pdf>

8. Oleksandr Popov. Digitalization of the activities of public authorities. "Priority directions of science development" : materials of the V International Scientific and Practical Conference (Hamburg, Germany. 6-8 February 2023) P. 278-280. URL : <https://eu-conf.com/wp-content/uploads/2023/02/Priority-directions-of-science-development.pdf>

9. Oleksandr Popov. E-democracy as a tool for optimizing the interaction between government and citizens in the conditions of electronic government. «Scientific progress: innovations, achievements and prospects» : materials of the VII International Scientific and Practical Conference (Munich, Germany. 3-4 April 2023) P. 400-404. URL : <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2023/04/SCIENTIFIC-PROGRESS-INNOVATIONS-ACHIEVEMENTS-AND-PROSPECTS-3-5.04.23.pdf>

10. Олександр Попов. Практика впровадження електронного урядування у Великобританії. Матеріали II міжнародної наукової конференції «Education and science of today: intersectoral issues and development of sciences» (м. Кембридж, Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії, 18 серпня 2023) P. 55-57. URL : <https://archive.logos-science.com/index.php/conference-proceedings/issue/view/14/14>

11. Oleksandr Popov. International standards of digital interaction of public authorities of Ukraine in the context of the development of electronic governance. «Science and society: modern trends in a changing world»: materials of the IX International Scientific and Practical Conference (Vienna, Austria, August 5-7, 2024) P. 216-219. URL : <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2024/08/SCIENCE-AND-SOCIETY.-MODERN-TRENDS-IN-A-CHANGING-WORLD-5-7.08.24.pdf>

12. Oleksandr Popov. Global trends in implementing innovative technologies into e-governance practices. «Scientific achievements of contemporary society»: materials of the I International Scientific and Practical Conference (London, United Kingdom. August 15-17, 2024) P. 328-331. URL : <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2024/08/SCIENTIFIC-ACHIEVEMENTS-OF-CONTEMPORARY-SOCIETY-15-17.08.24.pdf>

7. Наукове значення виконаного дослідження із зазначенням можливих наукових галузей та розділів програм навчальних курсів, де можуть бути застосовані отримані результати.

Отримані результати можуть бути застосовані в галузях знань вищої освіти «Публічне управління та адміністрування» (спеціальність «Публічне управління та адміністрування»). Зокрема, у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника матеріали дисертації можна використати під час розробки питань лекцій і семінарських занять із навчальних дисциплін спеціальностей 281 «Публічне управління та адміністрування».

Матеріали дисертації можна використовувати у проведенні навчання із підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, представників громадських організацій.

8. Практична цінність результатів дослідження із зазначенням конкретного підприємства або галузі народного господарства, де вони можуть бути застосовані.

Результати проведеного дослідження знайшли практичне застосування у відповідних сферах професійної діяльності: Дмитрівська громада Ніжинського району Чернігівської області, при підготовці Плану заходів Дмитрівської селищної ради на 2025-2026 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. Зокрема, пропозиції щодо цифрової рівності та інклюзії були враховані при формуванні заходів щодо забезпечення доступності та адаптації електронних послуг громади (веб-сайту, електронних реєстрів) до міжнародних вимог стандартів безбар'єрності (WCAG 2.1 - Настанови із забезпечення доступності веб-контенту, версія 2.1.), що дозволяє забезпечити рівний доступ до інформації і сервісів для всіх мешканців, включаючи маломобільні групи населення та осіб з порушеннями зору; Городоцькою міською територіальною громадою Хмельницького району Хмельницької області.

Теоретичні результати проведеного дослідження було впроваджено в навчальний процес Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення. Дисертація за структурою, мовою та стилем викладення відповідає вимогам МОН України "Вимогами до оформлення дисертації" наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (зі змінами) .

ВВАЖАТИ:

1. Дисертаційна робота Попова О. П. є завершеним, самостійним науковим дослідженням, виконаним на актуальну тему. Робота має вагоме теоретичне та практичне значення, містить елементи наукової новизни та відповідає вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». З огляду на актуальність теми, наукову новизну та практичну цінність результатів, робота може бути рекомендована до подальшого розгляду спеціалізованою вченою радою.

2. За темою дисертації опубліковано 12 наукових публікацій, де повністю відображені основні результати дисертації, з яких: 5 статті надруковано в наукових фахових виданнях з державного управління; 7 тез – у матеріалах науково-практичних конференцій.

3. Дисертація відповідає вимогам, встановленим Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами) та Вимогами до оформлення дисертації (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40).

РЕКОМЕНДУВАТИ дисертаційну роботу «Механізми цифрової взаємодії органів публічної влади в умовах розвитку електронного урядування», подану Поповим Олександром Павловичем на здобуття ступеня доктора філософії. Рекомендується для подання до розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Розглянувши заяви і документи голови СБР, рецензентів і опонентів та встановивши, що подані документи відповідають вимогам до членів спеціалізованої вченої ради згідно Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

Пропонувати вченій раді Університету призначити наступний склад разової ради:

Головою разової спеціалізованої вченої ради:

1. Нагорняк Михайло Миколайович – доктор політичних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, професор кафедри міжнародних відносин факультету історії, політології та міжнародних відносин Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ).

Кандидатська дисертація: диплом 26.09.1990 р., спеціальність 07.00.01 – історія України.

Докторська дисертація: диплом 18 листопада 2009 р., спеціальність 23.00.05 – етнополітологія та етнодержавознавство.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8947-3450>

1. Нагорняк М. М. Інформаційна безпека надання електронних послуг: світовий досвід публічного управління. *Наукові перспективи*. 2023. № 12(42). С.225-235.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-12\(42\)-225-235](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-12(42)-225-235)

URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/8281>

(фах. видання, категорія Б)

Ключові слова:

інформаційна безпека

публічне управління

публічне управління інформаційною безпекою

цифрові технології

електронні послуги

2. Нагорняк М. М. Стратегії публічного управління протидії кіберзагрозам у сфері надання електронних послуг: практики та рекомендації. *Публічне адміністрування та національна безпека*. 2024. №3.

DOI: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2024-3-9751>

URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/administration2024/3/9751>

(фах. видання, категорія Б)

Ключові слова:

публічне управління

механізми публічного управління

інформаційна безпека

електронні послуги

публічне управління інформаційною безпекою

публічне управління наданням електронних послуг

3. Нагорняк М. М. Інформаційна безпека у системі публічного управління: виклики та перспективи. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2024. Вип. 1. С. 64-68.

DOI: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2024.1>

URL: <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/567/515>

(фах. видання, категорія Б)

Ключові слова:

публічне управління

механізми публічного управління

інформаційна безпека

управління інформаційною безпекою

публічне управління інформаційною безпекою

Рецензенти:

2. Дегтяр Олег Андрійович – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ).

Кандидатська дисертація: диплом 02.07.2008 р., спеціальність 25.00.02 – механізми державного управління

Докторська дисертація: диплом 28.04.2015 р. спеціальність 25.00.02 – механізми державного управління

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6413-3580>

1. Дегтяр О. А. Міжнародний досвід цифровізації державних послуг в Україні. *Національні інтереси України*. 2025. № 6(11) 2025. С. 996-1006.

DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-6\(11\)-996-1006](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-6(11)-996-1006)

URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/25312>

(фах. видання, категорія Б)

Ключові слова:

цифровізація державних послуг

імплементація

електронні послуги

**зарубіжний досвід
органи державної влади
державна**

2. Дегтяр О. А. Вплив цифровізації на ефективність державних сервісів в умовах війни. Національні інтереси України. 2025. № 5(10) 2025. С. 1234-1242
DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-5\(10\)-1234-1242](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-5(10)-1234-1242)
URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/23790/23761>
(фах. видання, категорія Б)

Ключові слова:

**цифрові платформи
державні послуги
взаємодія з громадянами
війна
кібербезпека
захист персональних даних
цифрова трансформація
гуманітарна допомога**

3. Дегтяр О. А. Цифрові технології як інструмент зміцнення інформаційної безпеки в системах публічного управління. *Актуальні питання у сучасній науці. Серія «Державне управління»*. 2025. № 4(34) 2025. С. 194-206

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-4\(34\)-194-206](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-4(34)-194-206)
URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/22523/22493>
(фах. видання, категорія Б)

Ключові слова:

**публічне управління
механізми публічного управління
інформація
інформаційна безпека
електронні послуги
публічні послуги
цифрові технології
цифровізація публічних послуг
європейська інтеграція**

3. П'ятничук Ірина Дмитрівна – кандидат економічних наук, доцент, декан факультету управління Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ).

Кандидатська дисертація: диплом 04.07.2013 р., спеціальність 08.00.09 – Бухгалтерський облік, аналіз і аудит.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2876-6422>

1. П'ятничук І. Д. Нормативно-правовий механізми публічного управління процесами захисту інформаційної безпеки у сфері надання електронних послуг. *Наукові перспективи*. 2024. Вип. 4 (46). С. 361-370.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-4\(46\)-361-370](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-4(46)-361-370)
URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/10977>

(фах. видання, категорія Б)

Ключові слова:

нормативно-правові механізми
публічне управління
захист інформаційної безпеки
електронні послуги
цифрові технології
інформаційна безпека
механізми публічного управління
інформація
публічні послуги

2. П'ятничук І. Д. Публічне управління наданням електронних послуг: аналіз ефективності та напрямки подальших покращень. *Успіхи і досягнення у науці*. 2024. № 4(4). С. 522-533

DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-4\(4\)-522-533](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-4(4)-522-533)

URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/12607>

(фах. видання, категорія Б)

Ключові слова:

публічне управління
електронні послуги
публічні послуги
публічне управління наданням електронних послуг
цифрова трансформація
цифрові технології
ефективність

3. П'ятничук І. Д. Інноваційні стратегії забезпечення інформаційної безпеки у сфері електронних послуг: аналіз світового досвіду. *Національні інтереси України*. 2025. №8(13). С. 1002-1011.

DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-8\(13\)-1002-1011](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-8(13)-1002-1011)

URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/issue/view/383/487>

(фах. видання, категорія Б)

Ключові слова:

публічне управління
механізми публічного управління
інформація
інформаційна безпека
електронні послуги
публічні послуги
цифрові технології
цифровізація публічних послуг
європейська інтеграція

Опоненти:

4.Пархоменко-Куцевіл Оксана Ігорівна – доктор наук з державного управління, професор, *завідувач кафедри публічного управління та адміністрування* Університету Григорія Сковороди в Переяславі (м. Переяслав).

Кандидатська дисертація: диплом 09.02.2006 р., спеціальність 25.00.03 – державна служба.

Докторська дисертація: диплом 25.01.2013 р., спеціальність 25.00.01 – теорія та історія державного управління.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0758-346X>

1. Пархоменко-Куцевіл О. І. Запровадження цифровізації у процес забезпечення якості публічних послуг. *Наукові інновації та передові технології. Серія «Управління та адміністрування»*. 2024. № 2(30). С. 235-245.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-2\(30\)-235-245](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-2(30)-235-245)

URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/8998/9045>

(фах. видання, категорія Б)

Ключові слова:

публічні послуги

цифровізація

цифровізація публічних послуг

цифровізація державних послуг

цифровізація якості надання публічних послуг

територіальні громади

місцеве самоврядування

якість публічних послуг

штучний інтелект

інформаційно-комунікативні технології

2. Пархоменко-Куцевіл О. І. Теоретичні аспекти забезпечення якості публічних послуг: світовий та національний досвід. *Наукові перспективи*. 2023. № 9. С. 168-178.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-9\(39\)-168-178](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-9(39)-168-178)

URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/6509/6542>

(фах. видання, категорія Б)

Ключові слова:

публічні послуги

адміністративні послуги

якість послуг на рівні громад

якість публічних послуг

цифровізація

процес забезпечення якості публічних послуг

оцінка та контроль якості публічних послуг

управління якістю публічних послуг

стандартизація публічних послуг

3. Пархоменко-Куцевіл О. І. Проблеми забезпечення інформаційної безпеки під час здійснення військових операцій та бойових дій. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2022. Вип. 28. С. 177-181.

DOI: <https://doi.org/10.32843/pma2663-5240-2022.28.35>

URL: <http://www.pag-journal.iei.od.ua/archives/2022/28-2022/35.pdf>

(фах. видання, категорія Б)

2. Маматова Т., Борисенко Ю. Цифрове врядування: сучасні світові тренди та особливості розвитку в Україні. Публічне управління та місцеве самоврядування, 2024. С. 46-53.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2024-2-6>

URL: <https://journals.politehnica.dp.ua/index.php/public/article/view/609>

(фах. видання, категорія Б)

Ключові слова:

публічне управління

цифровізація

цифрова трансформація

цифрове врядування

е-врядування

резильєнтність

Україна

Війна

повоєнне відновлення

3. Gustafsson, M., Matveieva, O., Wihlborg, E., Borodin, Y., Mamatova, T., & Kvitka, S. (2025). Adaptive governance amidst the war: Overcoming challenges and strengthening collaborative digital service provision in Ukraine, *Government Information Quarterly*, 42(3), 102056. ISSN: 0740-624X. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.giq.2025.102056>

URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0740624X25000504?via%3Dihub>

(Scopus, Q1).

Keywords:

Local government Civil society

Diia

War

Ukraine

Collaboration

Institutions

4. Маматова Т. Інформаційна безпека у сфері надання публічних послуг: глобальні тренди, принципи та стандарти. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2025. № 4. С. 27-34

DOI: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2025.4.4>

URL: <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/792/704>

(фах. видання, категорія Б)

Ключові слова:

публічне управління

електронне врядування

механізми публічного управління

органи публічного управління

інформаційна безпека

ризик

резильєнтність/стійкість

публічні послуги

адміністративні послуги

Ключові слова:

державне управління
інформація
інформаційна безпека
фейки

фейкові новини

військові дії

військові конфлікти

4. Пархоменко-Куцевіл О. І. Міжнародний досвід впровадження цифровізації в систему публічної служби: досвід для України. *Публічне управління та митне адміністрування. Спецвипуск*, 2022.

DOI <https://doi.org/10.32782/2310-9653-2022-spec.15>

URL: <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2022/spec/15.pdf>

(фах. видання, категорія Б)

Ключові слова:

інформаційно-комунікативні технології

цифровізація

публічна служба

інформаційна безпека

цифрові компетенції

5. Маматова Тетяна Валеріївна – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (м. Дніпро)

Кандидатська дисертація: диплом 14.02.2001 р., спеціальність 08.06.02 – підприємництво, менеджмент та маркетинг

Докторська дисертація: диплом 22.04.2011 р., спеціальність 25.00.02 – механізми державного управління

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1844-5377>

1. Маматова Т., Чикаренко І., Бородин, Є. Цифрові платформи Smart Specialisation Platform та ESPON: структура та можливості для регіонів і громад ЄС. *Аспекти публічного управління*. 2022. Т. 10, № 6. С. 37-45.

DOI: <https://doi.org/10.15421/152242>

URL: <https://aspects.org.ua/index.php/journal/article/view/969/944>

(фах. видання, категорія Б)

Ключові слова:

стратегія

інфраструктурний проєкт

соціальний проєкт

регіон

територіальна громада

співробітництво

дигіталізація

публічне управління

електронні послуги
цифровізація
цифрова трансформація
цифрова взаємодія
стандарт ISO

Голова фахового семінару
доктор політичних наук, професор,
професор кафедри політичних наук

 Сергій ДЕРЕВ'ЯНКО

Секретар фахового семінару
доктор філософії за спеціальністю
051 Економіка, асистент кафедри
публічного управління та адміністрування

Наталія ДРАБЧУК

22 січня 2026 року